

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Представництво Польської академії наук в Києві
Управління внутрішньої політики Київської обласної державної адміністрації
Національна академія державного управління при Президенті України
Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України
Комітет з законодавчих досліджень міжнародної асоціації політичної науки
Академія будівництва України

Третя Міжнародна науково-практична конференція

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА: ІСТОРІЯ, ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ, АРХІТЕКТУРА, УРБАНІСТИКА

22-23 листопада 2017 року

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК III

Частина друга

КИЇВ 2017

Наукове видання

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА: ІСТОРІЯ, ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ, АРХІТЕКТУРА, УРБАНІСТИКА

22-23 листопада 2017 року

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК III

**Частина
друга**

Матеріали друкуються в авторській редакції

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір,
точність наведених фактів, цитат, галузевої термінології та інших відомостей

Підписано до друку 10.12.2017 р.
Формат 60x84 ¹/₁₆. Гарнітура Times.
Папір офсетний. Друк на дублюванні.
Умов. друк. арк. 21,27. Облік-вид. арк. 23,89
Зам. № У250-59. Тираж 300 прим.

Видавець та виготовлювач ФО-П Шпак В. Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію В02 № 924434 від 11.12.2006 р.
Свідоцтво платника податку: Серія Е № 897220
м. Тернопіль, вул. Просвіти, 6.
тел. 8 097 299 38 99
E-mail: tooums@ukr.net

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського національного університету будівництва і архітектури, протокол № 7 від 27 жовтня 2017 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., (голова)
 Рафальський О.О. – д.і.н., проф.,
 Куйбіда В.С. – д.н. держ. упр., проф.,
 Собігук Г. – д.т.н., проф.,
 Головатий М.Ф. – д.п.н., проф.,
 Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф.,
 Івашко Ю.В. – д.арх., проф.,
 Кресіна І.О. – д.п.н., проф.,
 Майборода О.М. – д.і.н., проф.,
 Манкевич А. – д.п.н., проф.,
 Мамедов А.М. – к.т.н., доц.,
 Наумкіна С.М. – д.п.н., проф.,
 Натцельт В. – д.п.н., проф.,
 Перегуда Є.В. – д.п.н., проф.,
 Пюскієв В.О. – д.т.н., проф.,
 Приймак О.В. – д.т.н., проф.,
 Ринаренко С.Ю. – д.п.н., проф.,
 Станенхерст Ф. – д-р політології, проф.,
 Товбач В.В. – д.арх., проф.,
 Хмелько І.С. – д-р наук з політології,
 Яковлев Д.В. – д.п.н., проф.

Рецензенти:

Горбатенко Володимир Павлович – доктор політичних наук, професор
 Дьомін Микола Мефодійович – доктор архітектури, професор

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Регіональна політика: історія, політико-правові засади, архітектура, урбаністика [зб. наук. пр.]. – Київ–Тернопіль : – 2015. –

Р 31 Вип. III. Матеріали Третьої Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 22–23 листопада 2017 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. «Бескиди» – 2017. – В 3-х ч. – Ч. 2. – 307 с.

Орґанізація дякує Представництву Польської академії наук в Києві, профспілкового комітету КНУБА, керівництву ТОВ «Полісся-2002», а також Аусаносу Р.В., які сприяли у проведенні конференції та публікації збірника.

ЗМІСТ

УРБАНІСТИКА. ОСВОЄННЯ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ ЗАСОБАМИ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

<i>Клюшніченко Є.Є.</i> Формування сталого розвитку населених пунктів	8
<i>Івашко Ю.В.</i> Проблеми забудови в історичних містах України і аналіз польського досвіду	13
<i>Шебек Н.М., Драгомирова Г.А.</i> Містобудівний потенціал водойм та прилеглих до них територій	19
<i>Третяк Ю.В.</i> Перспективні напрямки та проблеми розміщення пенітенціарних комплексів в структурі міст України	25
<i>Захарченко П. В., Гайко Г. І.</i> Реалізація проектів підземної урбаністики на засадах співпраці державного та приватного секторів	28
<i>Демин С. В.</i> є городским пространством 29	
<i>Мишина Н. В.</i> Органи самоорганізації населення у містах	30
<i>Буряченко А.Є.</i> Виклики та фінансові ризики урбанізаційних процесів	32
<i>Семігіна Т. В.</i> Універсальний дизайн у містах України: обов'язки та можливості громади	34
<i>Ковальчук Н. Д., Лазебник К.С.</i> Київ в контексті концепту софійності	38
<i>Івашківська Л.Г.</i> Архітектурно-містобудівна спадщина України як відбиття соціальної історії XX - початку XXI століть	40
<i>Гербул П.А., Басва Ю.С.</i> Індустриальний компонент в міському плануванні: зарубіжний досвід	45
<i>Семко В. Л.</i> Соціально-замкнені міські співтовариства як об'єкт соціологічного дослідження	49
<i>Ольховська О.В., Ахунова Л.С.</i> Містобудівне середовище як публічний та інформаційний простір	52
<i>Орленко М.І.</i> Система моніторингу за станом охорони і реставрації пам'яток	55

Киши В.І. Архитектурно-регулятивне управління проектуванням багатоквартирного житла	60
Шпаковська В.Т. Вулично-шляхова інфраструктура для маломобільних груп населення	65
Смілка В. А. Методика вибору європейських міст для системи моніторингу	69
Качемцева Л.В., Гелла О.І. Особливості проектування та будівництва Харківського тракторного заводу. Досвід співпраці із закордонними фахівцями	72
Зуєва П.П. Сеул XXI века. Современная архитектура и исторический город. Примеры развития и сохранения	77
Броневський А.П. Сучасні тенденції розвитку промислових територій міст України	82
Банах А.В. Передумови теорії взаємодії природної та антропогенної систем в контексті сталого розвитку міських територій	87
Малкін Е.С., Журавська Н.С. Регіональні аспекти розвитку енергоефективних еколого-економічних систем тепло- та водопостачання	92
Деревінський В.Ф., Лахно В.Т. Стратегія реалізації державної політики в галузі енергозбереження	97
Булах І.В. Основні положення щодо проектування дитячих медичних закладів	102
Коваленко А.О. Урбанізація та сталий розвиток: можливості стратегічного планування	105
Карацфілова О.В. Концепція «зеленої» архітектури»: філософський підхід	108
Ніколаєва Т.М. Фрагменти кийівської архітектурної спадщини Терещенків	110
Чередица Н.С. Архитектурное сотрудничество с Японией в области создания ТПУ-курсе на передовой опит	113
Корсак М.В. Региональные тенденции в архитектурной практике Молдовы как форма социально-культурной самоидентификации населения	116
Войберг Т. В. Розвиток сучасних міст через призму соціальної відповідальності Підприємств	121
Івашко Ю.В., Букіна С. Перспективи розвитку міських просторів і тенденції глобалізму: сприйняття молоді	124

Сингаєвська М.А. Вплив соціально-політичних факторів на модерністську архітектуру України 1920-30 та 1960-80 років	126
Бачинська О.В. Історія адміністративно-політичних статусів Києва	130
Антощук Т.І. Етнокультурні засади розвитку сучасної архітектури України: регіональна своєрідність в умовах глобалізму	135
Шинкалова Н.Ю. ОСББ – первинний осередок громадського суспільства	139
Сидор В.В. Проблема неблагоустроенного жилья в современной урбанистике	143
Поминчук М.В. Сравнительная характеристика плановой и девелоперской модели управления проектированием	148
Івашко О.Д. Вплив арт-кластерів на сучасний міський простір	156
Жуков П. П., Жукова М. И. Скульптура и арт-объект как атрибут современного городского пространства	161

ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ РЕГІОНІВ, ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, ЛАНДШАФТНЕ ПЛАНУВАННЯ

Мушченко Г.В. Територіальне планування як інструмент розвитку прикордонних регіонів України	166
Габрель М. М. Вимоги національної безпеки в просторовій організації України та її регіонів	170
Нерегуда С.В., Місерджи С.Д. Земельна складова децентралізації як чинник ландшафтного планування	176
Ридак А.І., Азарова І.Б. Формування стратегій сталого розвитку територій на базі концепції життєвого циклу	183
Мамайчук А.В. Екодоктрина в контексті забезпечення зваженої регіональної екологічної політики	189
Шашула Л.О. Перспективні форми системної організації територіальних земельно-господарських комплексів	194
Третяк Н. А.	

Трапеційні вікна хоча й стали "знаковими" елементами, насправді за кількістю поступаються прямокутним вікнам різних пропорцій, трапеційні шестикутні вхідні портали спадкосно розвинулись як в різноманітні типи порталів трапеційної форми (в площині стіни, на тамбурах, винесеними вперед, із дашками на консолях), так і в трапеційних формах вікон – одинарних і спарених;

– особлива роль у формуванні морфологічних ознак елементів українського національного романтизму належить модернізованому народностильовому декору – як монохромному, так і поліхромному, створеному на основі детального опрацювання архітекторами та художниками давніх зразків як за існуючими зразками, так за старими малюнками та кресленнями.

Прояв стилістичних ознак українського національного романтизму в різноманітних за функціональним призначенням типах будівель свідчив про масовий характер цього явища, який став однією з основних складових другої стадії національно-культурного руху на території України. При цьому найбільш широку розмаїтість проявів ознак українського національного романтизму в будівлях різного функціонального призначення дають центри з максимально вираженою національною спрямованістю – полтавський та харківський.

Найбільш широко український національний романтизм виразився в громадських будівлях (передусім навчально-просвітницьких та кооперативно-кредитових) та в житлових будівлях (де, правда, розмаїтість форм стримувалась декількома чинниками: специфікою щільної квартальної міської забудови, консерватизмом прибуткового житла, тощо). Для медичних установ, транспортних, культових будівель і промислових та інженерних споруд український національний романтизм застосовувався значно менше.

Висновки. В умовах прискореної глобалізації світу відбувається поступове стирання ознак національної самобутності культур різних народів, що в тому числі відбувається й в архітектурі, яка набуває інтернаціонального вигляду. З втратою національних орієнтирів, заснована на засадах глобалізму, сучасна архітектура втрачає своє стилістичне вираження, систему естетичних уподобань, виникає явище "естетики парадоксу", яке виявляється в підкреслено zdeформованих будівлях, де поєднуються фрагменти стін і зруйновані частини, в підкреслено гротескних формах, порушенні та запереченні тисячолітніх традицій статичної архітектури, що призводить до появи "будинку на даху іншого будинку", "будинку догори ногами", тощо.

В умовах конфлікту між традицією та глобалізмом виходом для України може стати творче переосмислення народностильових форм, але в умовах сучасного проектування [3]. Формування такого архітектурного світогляду – з одного боку, націленого на сучасність, а з іншого – заснованого на поважанні традиції та їхньому глибокому розумінні – можливе лише шляхом поступового виховання сучасних українських архітекторів як на кращих вітчизняних народностильових пам'ятках, так і на основі творчості апологетів створення українського національного світогляду.

На ґрунті поглиблення вказаних аспектів і продовження дослідження українського національного романтизму в архітектурі можливо закласти сучасну архітектуру на національних засадах, що продемонстровано на прикладі нових об'єктів в модернізованих народностильових традиціях [3].

Існуюча наукова спадщина відкриває простір для подальших наукових досліджень і архітектурного проектування на національному підґрунті.

Враховуючи аварійний стан значної кількості об'єктів народної архітектури та українського національного романтизму, необхідно створити каталог об'єктів як базу для проведення відновлювальних робіт або навіть для відбудови втрачених об'єктів, оскільки такий досвід накопичений і успішно реалізований вітчизняними реставраторами на об'єктах мурованої архітектури.

Список використаних джерел

1. Антонович Д.В. Характер дослідів над українським архітектурним стилем / Д.В. Антонович // Дзвін. – 1913. – С. 481-487.
2. Історія української архітектури [за ред. В. Тимофієнка]. – К.: Техніка, 2003. – 472 с.
3. Чепелик В. В. Український архітектурний модерн / Віктор Васильович Чепелик. – К.: КНУБА, 2000. – 378 с., іл.
4. Ясевич В. Е. Архитектура Украины на рубеже XIX – XX веков / Владимир Евгеньевич Ясевич. – К.: Будівельник, 1988. – 184 с.

Шушкалова Наталя Юхимівна, старший викладач

кафедри інженерної геодезії,

Одеська державна академія будівництва та архітектури

ОСББ – ПЕРВИННИЙ ОСЕРЕДОК ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Не є секретом, що в Україні дуже слабо розвинені інституції громадянського суспільства і як наслідок, суспільство майже усунуте від впливу на владу. Цю ситуацію якимось чином необхідно змінювати, інакше країна немає перспектив розвитку.

В радянські часи був популярним вислів: «сім'я – ячейка общества», і перефразуючи його, сьогодні можна сказати, що об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (далі ОСББ) є не тільки маленька «ячейка общества» але і повна його модель і дзеркальне відображення. Тому для формування активного громадянського суспільства необхідно починати з його самої нижчої сходинок – ОСББ.

Основні проблеми, що заважають успішному розвитку ОСББ в Україні:

- монополізація в сфері постачання послуг;
- недосконалість законодавства і судової системи;
- низька професійна якість управлінців ОСББ;
- пасивність співвласників у здійсненні контролю за фінансово-господарською діяльністю правління ОСББ
- відсутність ринку керуючих компаній;

Держава час від часу приймає несвоєчасні, непослідовні кроки в реформуванні житлово-комунального господарства (далі ЖКГ), і це надзвичайно гальмує розвиток руху ОСББ.

Успішних ОСББ в Україні мало і про їх історію успіху засоби масової інформації мовчать. Влада, як і завжди, замість того щоб перейняти світовий досвід у частині законодавства для ОСББ, почала винаходити свій український «велосипед».

В чому, відмінність між функціонуванням кондомініумів в європейських країнах і наших аналогів - ОСББ?

В Європейських країнах житлові будинки або повністю належать одному власнику (муніципалітет або приватна особа), або це кондомініум, в якому немає муніципальної власності[1]. На заході неможливо побачити будинок, де одночасно були б муніципальні і приватні квартири. Тому муніципалітет не зацікавлений в будь-яких внутрішніх справах асоціації власників житла, і домовласники в кондомініумі не відчувають тиску з боку міської влади при вирішенні будь-яких питань, що стосуються їх кондомініуму. Відносини між домовласниками регулюються статутом асоціації власників житла, яка в обов'язковому порядку створюється і реєструється для управління кондомініумом, і кожен власник квартири або нежитлового приміщення автоматично є членом асоціації. Крім того, практично кожна асоціація в додаток до статуту приймає внутрішні правила, які визначають права і обов'язки домовласників. На заході широко поширена судова практика у справах за участю асоціацій власників житла. В основному такі справи стосуються заборгованостей по обов'язкових платіжках домовласників або порушення встановлених в кондомініумі правил.

Законодавство більшості зарубіжних країн, що регулює питання нерухомості, виходить з того принципу, що основою будь-якого об'єкта нерухомості є земля. В Україні, де земельні відносини не врегульовані до кінця на законодавчому рівні профільні закони надають органам влади на місцях повноваження передавати домовласникам в ОСББ земельні ділянки у спільну часткову власність. Однак випадків здійснення такої реальної передачі вкрай мало; місцеві органи виконавчої влади або посилаються на відсутність механізму передачі і методики визначення меж ділянок ОСББ, або відмовляють не пояснюючи причину.

В європейських країнах, де історично ринок послуг, пов'язаних з житлом, високо розвинений, участь в управлінні власним міським будинком сприймається домовласниками як перевага. Власники житла в кондомініумах західного зразка не вимагають фінансової допомоги від муніципалітетів, оскільки завжди самі сплачують вартість послуг з утримання та ремонту свого власного житла.

Відсутність прямих договорів [2] з постачальниками послуг породжує відсутність реальних механізмів впливу кінцевих споживачів на постачальників послуг. Якби працювала система прямих договорів, ОСББ не загрозувало бути розореним через неплатників і боржників по оплаті за воду, тепло і т. п. Тільки

прямі договори можуть сформувати чіткі ділові відносини з взаємною відповідальністю за своїми зобов'язаннями, кожною зі сторін договору - монополісти отримали б зворотний зв'язок, а об'єднання стабільність. Адже у постачальників послуг набагато більше технічних можливостей боротися з неплатниками. Наприклад, неплатникам за холодне водопостачання можна блокувати каналізацію окремої квартири спеціальним пристроєм «Крот».

Також існуванню багатьох ОСББ загрожують боржники. Для того, щоб ОСББ могли ефективно боротися з ними, необхідно прибрати термін давності для комунальних платежів і забезпечити пеню та штрафні санкції за несвоєчасну сплату внесків. Також необхідно спростити для об'єднань розбір справ в судах по заборгованостях за комунальні послуги, створити якісні прецеденти, на яких буде спиратися судова система і швидко приймати відповідні рішення.

Дуже важливо виключити з процесу компенсацій субсидій ОСББ і керуючі компанії, а субсидії зробити адресними. Основні проблеми для ОСББ, безпосередньо пов'язані з компенсацією субсидій:

- постійні заборгованості бюджету перед ОСББ, що може привести до руйнування ОСББ;
- погодження тарифів з місцевими органами влади, що завдає ОСББ додаткових труднощів у обліку і звітності.

ОСМД в невеликих будинках, щоб бути рентабельними, змушені встановлювати високі тарифи на утримання будинку і прибудинкової території. В законі про ОСМД існує таке поняття як асоціація, але механізм її створення чітко не прописаний.

Асоціації дозволили б об'єднанням скорочувати в своїх структурах платні посади, а господарську діяльність своїх ОСББ скорочувати до прийнятого рівня або взагалі відмовлятися від власної господарської діяльності, а мешканці сплачували би свої платежі, на розрахункові рахунки асоціації.

Таким чином, об'єднання, що увійшли до асоціації, делегували би свої управлінські функції і повноваження своїм асоціаціям. Цим вони знизять фінансове навантаження на свої ОСББ за рахунок скорочення власного адміністративного персоналу та опори на загальний технічний персонал. Такий підхід дозволить зберегти незалежність власних ОСББ і, при зниженні якості послуг, в будь-який момент прийняти відповідне рішення і вийти з господарського обслуговування асоціацією.

Наступна проблема ОСББ — де взяти професійних управлінців житловим фондом? Держава просто зобов'язана стимулювати створення в технічних навчальних закладах напрямів підготовки спеціалістів даного профілю. Адже такі спеціалісти мають бути інженером, юристом, економістом і менеджером одночасно. Наприклад, у Німеччині керуючий житлом - це професія, яку можна отримати не тільки в вузі, але і на підприємстві - приблизно за три роки, після чого людина отримує офіційний сертифікат керуючого.

Неможливо з усіх простих громадян країни зробити професіоналів управління житловим фондом. Тому мають бути спрощені функціональні

обов'язки людей, які бажають стати головами в своїх будинках до рівня керівника СПД за спрощеною системою звітності до податкової інспекції. Адже ОСББ в переважній більшості є неприбутковими організаціями.

Якщо всі функції голови правління будуть прості, то бажаючих працювати буде більше, а фінансовий тягар на утримання адміністративного персоналу буде цілком прийнятним навіть для невеликих будинків. Також необхідно скасувати будь-які податки для ОСББ або встановити суттєві пільги по оподаткуванню. Необхідно звільнити від оподаткування кошти ОСББ, одержувані об'єднаннями від оренди спільного майна і прибудинкової території. Це найменше, що держава може зробити для успішного функціонування ОСББ.

Важливим фактором успіху ОСББ є відповідальність співвласників в частині формування і контролю органів управління. Адже ключові рішення в ОСББ приймаються на загальних зборах. Але для їх проведення, як правило, немає кворуму. Важлива роль ревізійної комісії, але дуже часто, користуючись пасивністю співвласників, голова правління різними способами блокує її роботу. Як альтернатива, може бути проведення обов'язкового щорічного аудиту, але у ревізійної комісії повинно бути виключне право самостійно винаймати аудитора. Так як, правління ОСББ має виконавчі функції, а ревізійна комісія — контролюючі, то не може виконавча влада сама собі винаймати ревізора. Також важливо, щоб затвердження щорічного звіту правління, тарифів і штатного розкладу відбувалося тільки після їх письмового узгодження з ревізійною комісією ОСББ. Робота правління і управляючих компаній повинна бути максимально прозорою. Для цього було б непогано зобов'язати керівників ОСББ створити сайт і постійно оприлюднювати на ньому всі фінансово-господарські операції.

Відсутність контролю співвласників за діяльністю свого правління і керуючих компаній дуже часто перетворює ці об'єднання в «товариства закритого типу» для викачування грошей з мешканців. Держава не повинна усуватися від регулювання відносин між керівництвом ОСББ і співвласниками.

Статут ОСББ, як правило, базується на типовому Статуті, і в ньому необхідно більш чітко вписати механізм притягнення посадових осіб, винних у порушеннях прав співвласників, до майнової відповідальності. Співвласники багатоквартирних будинків та інші споживачі житлово-комунальних послуг повинні контролювати якість наданих послуг, брати на себе відповідальність за стан будинків та їх майбутнє, уважно читати договори, адже жоден закон не врятує від наслідків власної безвідповідальності.

Список використаних джерел

1. Линн С. Управляем домом по-европейски. Почему опасно копировать лишь часть опыта ЕС [Електронний ресурс] / С. Линн. — Режим доступу: www.eurointegration.com.ua/rus/experts/2016/12/8/7058568/.

2. Проект Закону про житлово-комунальні послуги [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57371.

*Сидор Вероніка Валеріївна, аспірантка юридического факультета
Белорусского государственного университета*

ПРОБЛЕМА НЕБЛАГОУСТРОЕННОГО ЖИЛЬЯ В СОВРЕМЕННОЙ УРБАНИСТИКЕ

Процессы урбанизации актуальны во всем мире продолжительное время. К примеру, в своем очерке «Город» великий немецкий социолог Макс Вебер проследил развитие городов в социально-историческом контексте, начиная с Античности. К признакам, определяющим поселение людей как город, М. Вебер отнес следующие: большое замкнутое (территориально обособленное) поселение, обладающее крепостью и гарнизоном, жители которого преимущественно живут на доходы не от сельского хозяйства, а от разнообразных промыслов, ремесел и торговли; наличие рынка как фактора регулярного товарообмена, хозяйственной корпорации и определенной политической автономии [1, с. 9-34]. На сегодняшний день город представляет собой доминирующий тип поселения людей, и среди множества факторов, обуславливающих приток населения в города, экономический является приоритетным. Мегалополисы привлекают рабочую силу со всей страны не столько доступностью культурных, политических и прочих ресурсов, но, в первую очередь, возможностью повысить свои доходы. В последние несколько десятилетий актуальность таких трудовых миграций заметно возросла, поэтому неизменным спутником крупных богатых городов является такое неприглядное явление, как трущобы.

В настоящем исследовании автор ставит задачи описать трущобы различных стран мира, дать определение понятию «трущоба» (или «бидонвиль»), а также рассмотреть ситуацию с неблагоустроенным жильем в Беларуси.

Понятие трущоб в международном праве используется в связи с определением термина «достаточное жилище». Последнее было признано в качестве части права на достаточный жизненный уровень во Всеобщей декларации прав человека 1948 г. [2] и в Международном пакте об экономических, социальных и культурных правах 1966 г. [3]. Минимальным условием для признания жилища достаточным, по мнению ООН, является совокупность критериев:

— гарантированность проживания (правовая защита от принудительных выселений, преследования и иных угроз);

— наличие услуг, материалов, удобств и инфраструктуры (доступ к безопасной питьевой воде, адекватной канализации, энергии для приготовления пищи, теплу, свету, системам хранения продуктов питания или удаления отходов);

— доступность (стоимость жилища не должна ставить под угрозу возможность осуществления его обитателями других прав человека или подрывать эту возможность);